

Spis treści

Table of Content

Od redakcji	3
<i>Editorial</i>	

Materiały i opracowania

Studies

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI	
Wytyczne dotyczące formacji, życia i posługi diakonów stałych w Polsce	7
<i>POLISH BISHOP'S CONFERENCE</i>	
<i>Guidelines for the Formation, Life and Ministry of Permanent Deacons in Poland</i>	
JULIO CESAR BENDINELLI	
Diakonat stały i posługa wobec wspólnoty	33
<i>Permanent Deaconate and the Ministry for the Community</i>	
JOACHIM KITTEL	
Funkcja prorocka. Rozważania nad urzędem diakona w świetle potrójnej funkcji urzędu Chrystusa	41
<i>The Prophetic Ministry. Notes on the Ministry of a Deacon in the Light of the Triple Function of the Christ Ministry</i>	
KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI	
O zawierzeniu Maryi diakonów stałych	55
<i>On the Entrustment of Permanent Deacons in Poland to Our Lady of Jasna Góra</i>	
ADAM RUNIEWICZ	
Obecność diakona stałego w posłudze <i>Caritas</i> w Kościele w Polsce – pierwsze doświadczenia	63
<i>The Presence of the Permanent Deacon in the Ministry of Caritas in the Church in Poland – First Experiences</i>	

Recenzje

Reviews

„Diaconia Christi”, nr 55 (1) 2020.....	73
---	----

Wydarzenia

Events

Kazania biskupa Rudolfa Pierskały wygłoszone podczas adwentowych dni skupienia stałych diakonów na Jasnej Górze w latach 2016–2019 <i>The Sermons of H.E. Bishop Rudolf Pierskała Delivered During the Advent Retreat Days of Permanent Deacons in Jasna Góra (2016–2019)</i>	81
I. Przewodnicy adwentowi – Jasna Góra, 4 grudnia 2016 r.	81
II. Otwarcia na Boże niespodzianki – Jasna Góra, 2 grudnia 2017 r.	84
III. Jestem, pamiętam, czuwam – Jasna Góra, 1 grudnia 2018 r. ..	87
IV. Diakon zwiastuje pokój – Jasna Góra, 30 listopada 2019 r.	90
 KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Rekolekcje dla diakonów stałych, ich rodzin oraz osób zainteresowanych diakonatem stałym – Rokitno, 5–8 lipca 2018 r.	93
<i>Retreat for Permanent Deacons, Their Families and the People Interested in the Permanent Diaconate (Rokitno, July 5th–8th, 2018)</i>	
 KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Adwentowy dzień skupienia diakonów stałych na Jasnej Górze	97
<i>The Advent Retreat Day of Permanent Deacons in Jasna Góra (Częstochowa, December 1st, 2018)</i>	
 KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Rekolekcje dla diakonów stałych w Wigrach	101
<i>Retreat for Permanent Deacons in Wigry (July 18th–21st, 2018)</i>	
 KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Adwentowy dzień skupienia diakonów stałych na Jasnej Górze – Częstochowa, 30 listopada 2019 r.	105
<i>The Advent Retreat Day of Permanent Deacons in Jasna Góra (Częstochowa, November 30th, 2019)</i>	

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI
TORUŃ

O zawierzeniu Maryi diakonów stałych

Wstęp

Pierwsze doświadczenia obecności diakonów stałych w Kościele w Polsce kierują nasze spojrzenie w kierunku Matki Bożej. Nie jest to zjawisko ani przypadkowe, ani wyjątkowe. Wiele rodzących się wspólnot, czy powstających nowych dzieł w Kościele, ma w swojej historii, szczególnie tej początkowej, odniesienie do Najświętszej Maryi Panny. Maryja staje się swoistym punktem odniesienia, a nawet fundamentem i filarem, na których wznosi się różne budowle na drodze wiary. A więc Maryja wchodzi w historię powołania – najpierw konkretnego człowieka, gdyż on tu jest najważniejszy, a następnie wspólnoty oraz różnych dzieł, które on z inspiracji Boga zakłada.

Maryja od początku wpisana jest w obecność powołania diakonatu stałego w Kościele w Polsce. Pierwsze święcenia diakonatu stałego w naszym kraju odbyły się 6 czerwca 2008 r. w Toruniu¹. Przypomnijmy, że miały one miejsce w Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Dodajmy, że Matka Boża Nieustającej Pomocy jest patronką diecezji toruńskiej². Tak więc pierwsze święcenia diakonatu w Polsce, które otrzymał żonaty mężczyzna, odbyły się przed obliczem Maryi, w cieniu Jej koronowanego wizerunku. Tak więc to Ona towarzyszy temu powołaniu od pierwszych chwil jego obecności w naszym kraju. Nie bez znaczenia jest zapewne i to, że w sanktuarium toruńskim Maryja jest obecna w znaku Nieustającej Pomocy. Diakoni stali od początku mają więc Nieustającą Pomoc na drodze odkrywania i realizacji

---

¹ Zob. W. ROZYNKOWSKI, *Diakonat stały w Kościele w Polsce- zarys historyczny*, w: TENŻE (red.) *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, t. I: *Historia – teologia – wyzwania*, Pelplin 2019, s. 78.

² Historię sanktuarium zob.: TENŻE, *Z dziejów Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Toruniu*, Toruń 2012.

swojego powołania³. Nadmienmy jeszcze, że kiedy w 2015 r. diakoni stali przeżywali swoje rekolekcje w Przysieku pod Toruniem, przybyli także do toruńskiego sanktuarium, gdzie jego kustosz, o. Wojciech Zagrodzki, dokonał zawierzenia diakonów stałych oraz ich posługi Matce Bożej Nieustającej Pomocy⁴.

W historii odniesień do Maryi pojawia się temat zawierzenia Jej osobie: życia, powołania, posługi oraz różnych dzieł. I właśnie w tym kontekście chcemy przywołać obecność Maryi w przeżywaniu powołania diakona stałego. Poniżej przytoczę kilka myśli, a właściwie głównie kilka wypowiedzi, które mogą nam pomóc podjąć refleksję nad zrozumieniem oraz znaczeniem zawierzenia Maryi, którego dokonali diakoni stali na Jasnej Górze.

Zawierzenie Matce Bożej Częstochowskiej

Od 2016 r. diakoni stali posługujący w Kościele w Polsce przeżywają na Jasnej Górze swój adwentowy dzień skupienia⁵. Każdego roku spotkanie rozpoczyna się Eucharystią w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej, którą kończymy zawierzeniem Matce Bożej diakonów stałych posługujących w Kościele w naszym kraju. Poniżej przytaczamy tekst zawierzenia, który został odczytany 30 listopada 2019 r.:

Zawierzenie diakonów stałych w Polsce Matce Bożej Jasnogórskiej

Służebnico Pańska z Jasnej Góry!

Przed Twoje oblicze na Jasnej Górze przychodziło wielu, zawierzali Tobie swoją historię, swoje powołanie, swoje życie. Królowie zawierzali kraj,

---

³ Podczas odnotowywania obecności Matki Bożej Nieustającej Pomocy w historii diakonatu stałego w naszym kraju przyszła mi na myśl osoba bł. Karola de Foucauld. Nie mam wątpliwości, że jego postać może być inspirująca dla diakonów stałych. Kiedy przyszły błogosławiony szukał swojego powołania, tego ostatniego miejsca, które chciał zająć, idąc śladami Jezusa, w 1897 r. dotarł do Nazaretu. Tam znalazł schronienie i pomoc u sióstr klarysek. Zamieszkał w drewnianej budce, która służyła jako skład na narzędzia ogrodnicze. I, co jest interesujące, swoją pustelnię oddał pod opiekę Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Zob.: MAŁY BRAT MORIS, *Brat Karol de Foucauld*, Warszawa 1997, s. 69.

⁴ W. ROZYNKOWSKI, *Rekolekcje dla diakonów stałych w Polsce*, „Diakon” 12–13 (2016), s. 99.

⁵ TENŻE, *Zawierzenie Matce Bożej Jasnogórskiej diakonów stałych w Polsce*, „Anamnesis” 89 (2017), nr 2, s. 90–91.

biskupi – diecezje, księża – parafie, rodzice – dzieci, młodzi – ukochanych i swoje plany na życie.

Dzisiaj my, diakoni stali, posługujący od 2008 roku w Kościele w Polsce, klęczymy przed Tobą, Matko Boża, prosząc, abyś wysłuchała i przyjęła nasze zawierzenie.

Maryjo, która byłaś posłuszna Słowu Bożemu, Tobie zawieramy nasze słuchanie Słowa Bożego i jego przepowiadanie.

Maryjo, która pomagałaś rodzić się Kościołowi, Tobie zawieramy owoce naszej posługi.

Maryjo, która w Kanie Galilejskiej zauważyłaś brak wina, Tobie zawieramy naszą wrażliwość na potrzeby wiernych.

Maryjo, która cierpiałaś pod krzyżem, Tobie zawieramy wszystkie nasze trudy, cierpienia i odrzucenia.

Maryjo, która wiodłaś życie pokornej Służebnicy Pańskiej, Tobie zawieramy naszą codzienność.

Maryjo, która byłaś posłuszna i wierna wezwaniu Bożemu, Tobie zawieramy nasze posłuszeństwo i wierność Kościołowi.

Maryjo, która jesteś Matką Miłosierdzia, Tobie zawieramy nasze słowa, gesty i postawy wobec każdego człowieka, którego spotykamy.

Maryjo, która współtworzyłaś dom Świętej Rodziny w Nazarecie, Tobie zawieramy nasze domy, a w nich szczególnie nasze żony, dzieci i rodziny.

Maryjo, która dla wielu byłaś i jesteś Matką Nadziei, Tobie zawieramy naszą przyszłość, nasze powołanie, naszą posługę oraz tych wszystkich, do których Bóg nas posyła.

Maryjo, która jesteś opiekunką powołań, Tobie zawieramy wszystkich, którzy rozeznają powołanie do diakonatu stałego.

Maryjo, tak jak wysłuchiwałaś wielu przed nami, przyjmij i nasze zawierzenie. Amen⁶.

Nie mam wątpliwości, że spotkania diakonów stałych na Jasnej Górze to ważne wydarzenie w kontekście historii obecności ich powołania w Kościele w naszym kraju. A ważnym momentem tego spotkania jest samo zawierzenie. Chociaż może dzisiaj nie mówimy jeszcze wiele o jego owocach, ale przyjdzie i na to czas. Jestem przekonany, że to odniesienie maryjne będzie w przyszłości wielokrotnie przywoływane. Najpierw przez samych diakonów stałych w kontekście ich osobistej oraz małżeńskiej i rodzinnej

---

⁶ Tekst zawierzenia opracował ks. dk. Waldemar Rozynekowski.

drogi wiary. Następnie przyjdzie zapewne i taki moment, kiedy to będziemy mogli powiedzieć o nim szerzej w kontekście obecności diakonów stałych w Kościele w naszym kraju.

Zawierzenie papieża Franciszka

Papież Franciszek w ostatnich zdaniach encykliki *Światło wiary* napisał tak:

„Zwracamy się w modlitwie do Maryi, Matki Kościoła i Matki naszej wiary. Matko, wspomóż naszą wiarę! Otwórz nas na słuchanie Słowa, byśmy rozpoznali głos Boga i Jego wezwanie. Obudź w nas pragnienie, by iść za Nim, wychodząc z naszej ziemi i przyjmując Jego obietnicę. Pomóż nam, abyśmy pozwolili dotknąć się przez Jego miłość, byśmy mogli dotknąć Go wiarą. Pomóż nam w pełni Mu się zawierzyć, wierzyć w Jego miłość, zwłaszcza w chwilach zgryzoty i krzyża, gdy nasza wiara wezwana jest do dojrzenia. Zasiewaj w naszej wierze radość Zmartwychwstałego. Przypominaj nam, że ten, kto wierzy, nie jest nigdy sam. Naucz nas patrzeć oczami Jezusa, aby On był światłem na naszej drodze. Niech to światło wiary wzrasta w nas coraz bardziej, aż nadejdzie ten dzień bez zmierzchu, którym jest sam Chrystus, Twój Syn, nasz Pan!”⁷.

Zawierzenie Maryi, którego dokonał Ojciec Święty Franciszek, może stać się inspiracją dla diakonów stałych. Jak można na nie spojrzeć? Zawierzenie jest przede wszystkim przejawem wdzięczności diakonów za łaskę wiary, która jest fundamentem ich powołania, oraz za osobistą drogę naśladowania Jezusa. W dalszej kolejności zawierzenie to prośba do Maryi, aby pomogła Ona diakonom zachować ten otrzymany wielki skarb, któremu na imię wiara, pomimo różnych życiowych doświadczeń.

Prymas zawierzenia

Poszukując przykładu zawierzenia Maryi, bardzo szybko natrafiamy na postać Prymasa Stefana Wyszyńskiego⁸. Nie mam wątpliwości, że Prymas

⁷ FRANCISZEK, *Encyklika „Światło wiary”*, Częstochowa 2013, nr 60.

⁸ Zob. Z. GRZEGORZEWSKI, *Prymas Wyszyński – człowiek zawierzenia*, „Biblioteka Kaznodziejska” 141 (2001), nr 5, s. 148–188; J. ZABIELSKI, *Kardynał Stefan Wyszyński – „męczennik zawierzenia”*, „Studia Prymasowskie” 6 (2012), s. 19–33; R. WYSZOMIRSKI, *Maryjna droga kardynała Stefana Wyszyńskiego*, „Tarnowskie Studia Teologiczne” 34 (2015), nr 1, s. 47–65.

Tysiąclecia może być dla diakonów stałych w Polsce przykładem, jak dalece Maryja może być obecna w życiu konkretnej osoby. Prymas może ich uczyć zarówno rozeznawania drogi do zawierzenia, jak i tego, co to znaczy w praktyce żyć na co dzień w perspektywie zawierzenia Maryi.

Prymas Tysiąclecia w swoim życiu wszystko postawił na Maryję, czyli Jej zawierzył całe swoje życie⁹. Odwołajmy się do czasu jego uwięzienia w latach 1953–1956. Przebywając w drugim miejscu odosobnienia, w pofranciszkańskim klasztorze w Stoczku, 8 grudnia 1953 r. dokonał osobistego oddania się w niewolę Chrystusowi przez ręce Matki Bożej. Uczynił to ułożonymi przez siebie słowami, które znajdujemy w *Zapiskach więziennych*:

„Święta Maryjo, Bogurodzico Dziewico, obieram sobie Ciebie za Panią, Orędowniczkę, Patronkę, Opiekunkę i Matkę moją. Postanawiam sobie mocno i przyrzekam, że Cię nigdy nie opuszczę, nie powiem i nie uczynię nic przeciwko Tobie. Nie pozwolę nigdy, aby inni cokolwiek czynili, co uwłaczałoby czci Twojej. Błagam, przyjmij mnie na zawsze za sługę i dziecko swoje. Bądź mi pomocą we wszystkich moich potrzebach duszy i ciała oraz w pracy kapłańskiej dla innych. Oddaję się Tobie, Maryjo, całkowicie w niewolę, a jako Twój niewolnik poświęcam Ci ciało i duszę moją, dobra wewnętrzne i zewnętrzne, nawet wartość dobrych uczynków moich, zarówno przeszłych, jak i obecnych i przyszłych, pozostawiając Ci całkowite i pełne prawo rozporządzania mną i wszystkim bez wyjątku, co do mnie należy, według Twego upodobania, ku większej chwale Boga, w czasie i w wieczności. Pragnę przez Ciebie, z Tobą i dla Ciebie stać się niewolnikiem całkowitym Syna Twojego, któremu Ty, o Matko, oddaj mnie w niewolę, jak ja Tobie oddałem się w niewolę. Wszystko, cokolwiek czynić będę, przez Twoje ręce Niepokalane, Pośredniczko łask wszelkich, oddaję ku chwale Trójcy Świętej – *soli Deo!* Maryjo Jasnogórska, nie opuszczaj mnie w pracy codziennej i okaż swe czyste Oblicze w godzinę śmierci mojej. Amen”¹⁰.

Jak odczytać tę wyjątkową drogę maryjną Prymasa w kontekście zawierzenia Maryi przez diakonów stałych? Odpowiedzi może być wiele. Każdy z diakonów, a także każdy rozeznający takie powołanie, będzie miał w tym względzie swoją osobistą odpowiedź, czyli swoją osobistą ścieżkę spotkania z Prymasem. Wymienię w tym miejscu tylko dwie. Pierwsza i podstawowa

---

⁹ Jest wiele wypowiedzi Prymasa Stefana Wyszyńskiego o Matce Bożej; w tym miejscu odwołajmy się do wyboru jego tekstów: S. WYSZYŃSKI, *Wszystko postawiłem na Maryję*, Warszawa 2007.

¹⁰ TENŻE, *Zapiski więzienne*, Warszawa 1995, s. 48.

odpowiedź jest taka, że kiedy diakoni dotkną historii życia Prymasa, to szybko poczują się zaproszeni, a może nawet, poprzez wymowność jego świadectwa, niejako przynaglani wewnętrznie, do zawierzenia Maryi swojego życia i posługi.

Druga odpowiedź rodzi się także z poznania różnych odsłon życia Prymasa. Wiemy, że jego posługa wypełniona była między innymi trudnymi momentami, w tym brakiem akceptacji oraz zrozumienia jego postawy, czyli jego powołania. Wytrwał między innymi dzięki przyłgnięciu do Maryi. W historii Prymasa mogą się bardzo dobrze odnaleźć diakoni stali. Zawierzenie Maryi może im pomóc, a właściwie już pomaga, w ciągłym odkrywaniu wartości swojego powołania, pomimo doświadczania różnych trudnych momentów.

Dodajmy, że podczas każdego adwentowego dnia skupienia na Jasnej Górze diakoni stali zatrzymują się w Domu Pamięci Prymasa Wyszyńskiego. Gości nas więc wspólnota Instytutu Prymasowskiego Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Każdego roku jedna z członkiń Instytutu dzieli się z nami odkrywaniem dziedzictwa Prymasa. Te chwilowe spotkania wzmacniają spojrzenie diakonów w kierunku Prymasa Tysiąclecia i jego zwierzenia Maryi.

„Nowi synowie Maryi”

Zawierzenie Maryi ma swoje następstwa, możemy powiedzieć, że przynosi bardzo konkretne owoce. Odwołam się w tym miejscu do słów kard. Luisa Tagle, który tak opisał znaczenie Maryi dla Kościoła: „Po wniebowstąpieniu Jezusa, rozszerzona rodzina uczniów wraz z Maryją udała się do Wieczernika, do Sali na górze, aby oczekiwać obiecanego Ducha Świętego, który przypomni słowa i czyny Jezusa (Dz 1,13-14). Lubię myśleć, że z pomocą tego samego Ducha, który osłonił Ją cieniem w chwili zwiastowania, Maryja może lepiej zrozumieć sprawy Jezusa, które dotąd zachowywała w swoim sercu. Może teraz opowiadać swoim nowym synom i córkom o tym, co usłyszała, co zobaczyła na własne oczy, co rozważała i dotykała własnymi rękami, o swoim Synu, Słowie życia”¹¹.

Zawierzenie Maryi skutkuje przede wszystkim tym, że Maryja staje się matką diakonów stałych. Z drugiej strony stają się oni jednymi z tych „nowych jej synów”. Odwołując się do powyższych słów kard. Tagle, Maryja będzie im opowiadała o swoim Synu Jezusie i pozwalała Go lepiej zrozumieć.

¹¹ L. TAGLE, *Mówić o Jezusie. Słowo – komunია – misja*, Kraków 2019, s. 39–40.

Ostatecznie Maryja, której diakoni stali zawierzyli swoje życie, będzie im pomagała pełniej odkrywać swoje powołanie, które pochodzi od jej Syna Jezusa.

„Jestem tabliczką do pisania”

O. Raniero Cantalamessa w jednym ze swoich tekstów przywołał wypowiedź Orygenesusa o Maryi, a dokładnie: włożył w Jej usta słowa, które miały być przez nią wypowiedziane podczas spotkania z Elżbietą: „Jestem tabliczką do pisania, niechaj Pisarz napisze, co chce, niechaj Pan wszechrzeczy uczyni wedle swej woli”¹². Następnie kaznodzieja Domu Papieskiego w takich słowach zinterpretował tekst Orygenesusa: „Porównuje on Maryję do woskowej tabliczki, jakiej w jego czasach używano do pisania. Maryja – powiedzielibyśmy dzisiaj – ofiaruje się Bogu jako biała kartka, na której On może napisać wszystko, co zechce”¹³.

Przywołane słowa, a właściwie opisanie postawy Maryi, może być bardzo ważne dla diakonów stałych. Zawierzyć Maryi, to dopuścić możliwość takiej właśnie postawy, jaką Ona prezentowała. Pozwolić Bogu pisać historię obecności tego powołania, zarówno w konkretnym życiu powołanego, jak i w historii Kościoła w naszym kraju. A wiemy, że nie jest łatwo właśnie Bogu oddać inicjatywę. I tu kolejny raz potrzebna nam jest Maryja, Jej postawa, Jej świadectwo. Widzimy bowiem wyraźnie, że gdyby nie Jej pokora i uniżenie, to w Kościele, również dzisiaj, byłoby jeszcze więcej nieposłuszeństwa, podziałów, egoizmu itd.

W jaką postawę wejdą diakoni stali? Wiele zależy na pewno od nich samych. Jednak nawet i dobre ich chęci, czy szczytne wyobrażenia o swojej posłudze, gdzieś się kończą. Dalej pozostaje wiara, zawierzenie i uchwycenie się Maryi.

Zakończenie

Zawierzenie Maryi pojawiło się bardzo szybko w historii obecności diakonów stałych w Kościele w Polsce. Niektórzy mogą powiedzieć, że to

---

¹² R. CANTALAMESSA, *Nasza wiara. Credo rozważane i wprowadzane w życie*, Kraków 2017, s. 153. Tekst Orygenesusa wydany w języku polskim: ORYGENES, *Homilie o Ewangelii św. Łukasza*, Warszawa 1986, s. 152.

¹³ R. CANTALAMESSA, *Nasza wiara*, s. 153.

oczywista droga, przynajmniej w naszym kraju. I tak, i nie. Zawierzenie, jak cała droga wiary, jest zawsze pewną propozycją, zaproszeniem oraz wyzwaniem. Diakoni stali posługujący w Polsce od 12 lat podjęli je.

Myślę, że jako diakoni potrzebujemy odniesienia Maryjnego, potrzebujemy pomocy Maryi i chcemy Jej obecności w tym powołaniu. To intensywne spojrzenie ma na pewno związek z początkami, kruchością, a nawet swoistą niepewnością co do przyszłości obecności diakonatu stałego w naszym kraju. I dlatego na fundamencie zawierzenia Maryi chcemy budować zarówno doświadczenie naszej osobistej drogi wiary, jak i posługi diakońskiej w Kościele.

Przywołane myśli, w tym wypowiedzi różnych osób na temat znaczenia Maryi na drodze wiary, mogą się stać zachętą do spojrzenia na powołanie i posługę diakonów stałych oczami Matki Bożej. Dotykamy tu więc niezwykle ważnego zagadnienia, mianowicie perspektywy maryjnej w powołaniu diakona stałego, czyli tego, jak być w tym powołaniu podobnym do Maryi.